

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
& ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ

ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΜμΕ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

«ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ II»

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» 2007-2013

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

(EX-POST EVALUATION)

Νοέμβριος 2017

Πίνακας περιεχομένων

Σύνοψη.....	3
1. Ιστορικό - Γενικά στοιχεία.....	6
2. Ανάλυση συμπερασμάτων.....	8
2.1 Ανάλυση μεγέθους.....	8
2.2 Κλαδική ανάλυση.....	9
2.3 Συσχέτιση μεγέθους με κλάδο.....	12
2.4 Ανάλυση ανά περιφέρεια και μέγεθος (περιφερειακή διάσταση).....	14
2.5 Ανάλυση Δραστηριοτήτων Μεταποίησης.....	18
3. Διοικητική διαδικασία παρακολούθησης του προγράμματος.....	20
3.1 Επιτροπή Αξιολόγησης.....	20
3.2 Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής.....	21
4. Προβλήματα – αδυναμίες.....	24
Συμπεράσματα - Προτάσεις.....	26
Παράρτημα.....	28

Πίνακες & Διαγράμματα

Πίνακας 1: Έργα ανά μέγεθος επιχείρησης.....	8
Πίνακας 2: Ολοκληρωμένα έργα ανά κλάδο.....	9
Διάγραμμα 1: Αριθμός ολοκληρωμένων έργων ανά κλάδο.....	9
Διάγραμμα 2: Επιχορηγούμενος προϋπολογισμός ολοκληρώσεων ανά κλάδο.....	10
Διάγραμμα 3: Δημόσια Δαπάνη ολοκλήρωσης ανά κλάδο.....	10
Διάγραμμα 4: Μέσος Όρος επιχορηγούμενου Π/Υ ολοκληρώσεων ανά κλάδο.....	11
Διάγραμμα 5: Μέσος Όρος Δημόσιας Δαπάνης ολοκληρώσεων ανά κλάδο.....	11
Διάγραμμα 6: Δημόσια Δαπάνη ολοκλήρωσης ως % του συνολικού Π/Υ ανά κλάδο.....	12
Πίνακας 3: Έργα ανά κλάδο και μέγεθος.....	13
Πίνακας 4: Έργα ανά Περιφέρεια.....	15
Πίνακας 5: Έργα ανά Περιφέρεια και μέγεθος.....	16
Διάγραμμα 7: Έργα ανά μέγεθος επιχείρησης στις 2 μεγαλύτερες Περιφέρειες.....	17
Πίνακας 6: Έργα ανά Δραστηριότητα Μεταποίησης.....	18
Διάγραμμα 8: Έργα ανά Δραστηριότητα Μεταποίησης.....	19
Πίνακας 7: Συνεδριάσεις και θέματα που εξέτασε η Επιτροπή Παρακολούθησης.....	22
Πίνακας 8: Έργα ανά Περιφέρεια και μέγεθος, αναλυτικά.....	28
Πίνακας 9: Έργα ανά μέγεθος και δραστηριότητα μεταποίησης.....	29
Πίνακας 10: Συντομεύσεις και περιγραφή δραστηριοτήτων μεταποίησης.....	30

Σύνοψη

Το πρόγραμμα «Εξωστρέφεια – Ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων II» αποτέλεσε συνέχεια του πρώτου κύκλου («Εξωστρέφεια I») σε βελτιωμένη έκδοση. Προκηρύχθηκε από τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας/Διεύθυνση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και συγχρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΕ) του ΕΣΠΑ 2007-2013.

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Εξωστρέφεια – Ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων II» **υλοποιήθηκαν επιτυχώς 487 ολοκληρωμένα επενδυτικά σχέδια** με Π/Υ κατ' ελάχιστο 20.000 ευρώ και κατά μέγιστο 200.000 ευρώ.

Τα επενδυτικά σχέδια που ολοκληρώθηκαν ήταν στοχευμένα σε δράσεις βελτίωσης της εξωστρέφειας των δικαιούχων επιχειρήσεων (μικρομεσαίων και μεγάλων), με μέσο όρο εγκεκριμένου Π/Υ 91.099,89 ευρώ, **μέσο όρο επιχορηγούμενου Π/Υ 87.691,15 ευρώ και μέσο όρο καταβληθείσας δημόσιας δαπάνης 37.200,06 ευρώ.**

299 από τα 487 συνολικά ολοκληρωμένα επενδυτικά έργα (**ποσοστό 61,4%**) ανήκουν στον **τομέα της μεταποίησης**, η οποία κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο σε όρους Π/Υ και δημόσιας δαπάνης του προγράμματος.

Ο μέσος όρος εγκεκριμένου Π/Υ των ολοκληρωμένων έργων του **τομέα της μεταποίησης** ανέρχεται στο ποσό των 101.418,44 ευρώ, ο **μέσος όρος επιχορηγούμενου Π/Υ 97.755,94 ευρώ** και ο **μέσος όρος καταβληθείσας δημόσιας δαπάνης 42.227,46 ευρώ.**

Η πλειοψηφία των ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων (**ποσοστό 79,26%**) **πραγματοποιήθηκε στην Αττική και την Κεντρική Μακεδονία**, με τα ποσοστά να ανέρχονται σε 49,69% (242 έργα) και 29,57% (144 έργα), αντίστοιχα.

Ποσοστό 93% των ολοκληρωμένων έργων υλοποιήθηκαν από **πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις**. Ειδικότερα:

- Το 72,68% του συνόλου των ολοκληρωμένων επενδυτικών έργων υλοποιήθηκε από πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις (354 επενδυτικά έργα εκ συνόλου 487) οι οποίες κάλυψαν το 64,05% του συνολικού εγκεκριμένου Π/Υ (44,4 εκ. ευρώ) και το 66,15% της καταβληθείσας δημόσιας δαπάνης του προγράμματος (18,1 εκ. ευρώ).
- 198 από τα 354 ολοκληρωμένα έργα των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων (ποσοστό 55,9%) ανήκουν στον τομέα της μεταποίησης.
- Οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις του τομέα της μεταποίησης που ολοκλήρωσαν τα επενδυτικά τους έργα καταλαμβάνουν το 55,93% των ολοκληρωμένων έργων της κατηγορίας (198 από 354 έργα) σε σχέση με τους υπόλοιπους κλάδους (εμπόριο, ΤΠΕ κλπ) με μέσο όρο Π/Υ επένδυσης 87,1 χιλ. ευρώ και μέσο όρο δημόσιας δαπάνης 38,2 χιλ. ευρώ.
- Το 20,3% του συνόλου των ολοκληρωμένων επενδυτικών έργων υλοποιήθηκαν από μεσαίες επιχειρήσεις (99 επενδυτικά έργα εκ συνόλου 487) οι οποίες κάλυψαν το 25,47% του συνολικού εγκεκριμένου Π/Υ (44,4 εκ. ευρώ) και το 26,52% της καταβληθείσας δημόσιας δαπάνης του προγράμματος.(18,1 εκ. ευρώ).
- 73 από τα 354 ολοκληρωμένα έργα των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων (ποσοστό 20,62%) ανήκουν στον τομέα της μεταποίησης.

- Οι μεσαίες μεταποιητικές κατέχουν το 73,74% της κατηγορίας τους (73 από 99 έργα) με μέσο όρο Π/Υ 123,1 χιλ. ευρώ και μέσο όρο δημόσιας δαπάνης 53,3 χιλ. ευρώ.
- Οι μεγάλες επιχειρήσεις του τομέα της μεταποίησης που ολοκλήρωσαν τα επενδυτικά τους έργα αποτελούν το 82,35% της κατηγορίας τους (28 από 34 έργα) με μέσο όρο Π/Υ 145 χιλ. ευρώ και μέσο όρο δημόσιας δαπάνης 41,5 χιλ. ευρώ.

Οι επωφελούμενες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα υλοποίησαν επενδυτικά σχέδια με Π/Υ μεγαλύτερους των πολύ μικρών, μικρών επιχειρήσεων αλλά και των μεγάλων επιχειρήσεων των άλλων κλάδων, αντικατοπτρίζοντας τις ιδιαίτερες ανάγκες στήριξης των επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα, αλλά και την πρόθεσή τους να υλοποιήσουν ολοκληρωμένα επενδυτικά σχέδια που θα τις βοηθήσουν να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους σε νέες αγορές ακόμα και σε συνθήκες οικονομικής κρίσης και παρατεταμένης ύφεσης.

Η ένδυση και τα τρόφιμα αποτελούν τους κλάδους του μεταποιητικού τομέα που είχαν τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο πρόγραμμα (13,38% και 13,04%, αντίστοιχα), ενώ ακολουθούν οι κλάδοι των μεταλλικών προϊόντων (9,36%), τα χημικά (9,03%), ο ηλεκτρολογικός εξοπλισμός (7,69%) και τα μηχανήματα (7,36%).

Η διαχείριση του προγράμματος ανατέθηκε στον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα (ΕΦΕΠΑΕ) στο πλαίσιο της σύμβασής του με την ΕΥΔ ΕΠΑΕ (νυν ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ). Η Διεύθυνση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων ανέλαβε τη διοικητική παρακολούθηση του προγράμματος σε συνεργασία με την Επιτροπή Αξιολόγησης αιτήσεων ένταξης και την Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής Έργου. Ειδικότερα:

- **Η Επιτροπή Αξιολόγησης συνεδρίασε** συνολικά δεκατρείς **(13) φορές σε διάστημα 2½ μηνών** προκειμένου να εξετάσει **1.142 αιτήσεις ένταξης** των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων (5,2 συνεδριάσεις ανά μήνα εξετάζοντας 88 αιτήματα ανά συνεδρίαση). Τα αποτελέσματα των παραπάνω συνεδριάσεων (εντάξεις, απορρίψεις) καταγράφηκαν σε μία (1) συγκεντρική απόφαση αποδοχής των επιμέρους πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης.
- **Η Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής** του προγράμματος, **συνεδρίασε συνολικά 28 φορές σε διάστημα 30 μηνών** κι εξέτασε συνολικά **1.046 αιτήματα** (σχεδόν 1 συνεδρίαση ανά μήνα εξετάζοντας κατά μέσο όρο 37 αιτήματα ανά συνεδρίαση). Τα αποτελέσματα των παραπάνω αποφάσεων καταγράφηκαν σε δεκαεννέα (19) αποφάσεις αποδοχής των επιμέρους πρακτικών της Επιτροπής Παρακολούθησης.
- **Τόσο η Επιτροπή Αξιολόγησης των αιτημάτων ένταξης, όσο και η Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής του προγράμματος δεν ήταν αμειβόμενες** (σε αντίθεση με τις αντίστοιχες επιτροπές των προγραμμάτων κρατικών ενισχύσεων που έχουν προκηρυχθεί στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα - Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ) του ΕΣΠΑ 2014-2020).

Τα στοιχεία που προκύπτουν από την εκ των υστέρων αξιολόγηση του προγράμματος (ex-post evaluation) επιβεβαιώνουν τη στρατηγική επιλογή στόχευσης σε τομείς και κλάδους με δυνατότητες ανάπτυξης του εξωστρεφούς προσανατολισμού τους όπως η

μεταποίηση κι επιλεγμένοι υποστηρικτικοί προς αυτή κλάδοι, καθώς οι επιχειρήσεις του τομέα ανταποκρίθηκαν με σημαντική επάρκεια στις απαιτήσεις υλοποίησης του προγράμματος καταφέροντας να ολοκληρώσουν τα επενδυτικά τους σχέδια σε μία εξαιρετικά δύσκολη για την ελληνική οικονομία συγκυρία.

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε με ίδια μέσα και με πρωτοβουλία της Διεύθυνσης Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, προκειμένου να εξαχθούν αξιόπιστα συμπεράσματα για το μελλοντικό σχεδιασμό μέτρων πολιτικής στήριξης των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της βιομηχανίας.

Η στατιστική ανάλυση και γραφική παρουσίαση των δεδομένων έγινε με τη χρήση λογισμικού ανοιχτού κώδικα και συγκεκριμένα με τη χρήση της γλώσσας προγραμματισμού «python 3.6», των σχετικών βιβλιοθηκών της («pandas», «numpy», «matplotlib», «seaborn», «docx») και της διαδικτυακής εφαρμογής ανάπτυξης ανοιχτού κώδικα «jupyter notebook».